

GANZENRAPPORTAGES T.B.V. HET OMGEVINGSPROGRAMMA FAUNABELEID EN MONITORING

ONDERWERP	Rapportages ganzenrustgebieden, ganzenverjaging Eemland en watervogeltellingen '22/'23
DATUM	3-11-2023
DOCUMENTNUMMER	UTSP-412127065-2301
VAN	Mirjam Sterk
AAN	Commissie RGW
BIJLAGEN	<ol style="list-style-type: none">1. Rapport Pilot Eemland 'Effecten van het gecoördineerd verjagen van ganzen op de gewasschadecijfers en weidevogels' Provincie Utrecht2. Rapport CLM (1174) Evaluatie Ganzenrustgebieden Utrecht3. Oplegger rapport CLM (1174) Evaluatie Ganzenrustgebieden Utrecht Reactie Stakeholders4. Rapport Sovon Ganzenmonitoring in Utrecht in 2022-23

Ter kennisname en zoals toegezegd in de Statenbrief Ontwerp-Omgevingsprogramma Faunabeleid en Monitoring (OFM) onder het kopje voortgang, bied ik u voor de ter inzage legging op 7 november 2023 van start gaat, drie nieuwe rapportages aan die als bouwsteen zijn gebruikt voor het OFM.

Het gaat om de volgende rapportages:

1. 'Pilot Eemland': Effecten van het gecoördineerd verjagen van ganzen op de gewasschadecijfers en de weidevogels (Trifolium BV, Youri Egas Advies). In een deel van de polder Eemland (3000ha) zijn ganzen gecoördineerd ver- en bejaagd binnen de bestaande wettelijke ruimte. Wezenlijk anders dan vorige jaren is het tijdelijk inhuren van een hoofdverjager, die de uitvoering van verjaging door vrijwilligers, hemzelf en de inzet van bejaging coördineerde. Hierdoor werd de uitvoering beter afgestemd en werd er veel meer ingezet op verjaging (door boeren op de huiskavels, verder in het veld door het weidevogelcollectief en hoofdverjager met drones en laser). Het resultaat is een lokale reductie van schade van 52%. Kijkend naar de gehele provincie Utrecht heeft dit niet geleid tot veel minder schade. In de rest van Utrecht was een toename in schade van 12% te zien t.o.v. het voorgaande jaar. Daarvan kwam een groter deel terecht in de ganzenrustgebieden waar schade beleidsmatig gezien acceptabel is (18%), dan in de rest van Utrecht (8%). Over het geheel van Utrecht, dus pilotgebied Eemland plus overig gebied tezamen, kwam de schade 5% lager uit (vergelijkbaar met omliggende provincies) t.o.v. het jaar daarvoor.

2. Evaluatie effectiviteit ganzenrustgebied en winterrust in de Provincie Utrecht (CLM). Hieruit blijkt dat als de provincie alle overwinterende ganzen op zou willen vangen in rustgebieden, deze gebieden met een factor 3,96 vergroot zouden moeten worden. Ook blijkt dat 2 van de 3 gebieden op dit moment niet optimaal benut worden door ganzen. Kijkend naar de internationale taakstelling op het gebied van ganzenbescherming, heeft de provincie in theorie wel voldoende oppervlakte aangewezen als ganzenrustgebied. Naast de rapportage is een oplegger toegevoegd met daarin reacties op het rapport van diverse stakeholders.

3. Ganzenmonitoring in Utrecht in 2022-23 (Sovon). Tussen september 2022 en april 2023 zijn tellingen uitgevoerd van ganzen, zwanen en smienten, in die gebieden waar veel landbouwschade is gemeld en waar op dit moment geen tellingen worden uitgevoerd via het programma Netwerk Ecologische Monitoring (NEM). Tevens is in juli 2022 het aandeel jonge ganzen (juveniele) geteld van standganzen. Dit ten behoeve van het kunnen beoordelen van de effecten van het beheer (zowel dodelijk als niet-dodelijk) en de eventuele ruimte voor en noodzaak van het beheer

van ganzen. Tussen september en april zijn kolgans en smient de meest talrijke soorten, gevolgd door grauwe gans en brandgans. Kijkend naar de trend op de korte termijn (vanaf 2011 tot heden) laat alleen de knobbelzwaan een positieve trend zien. Zeven andere soorten, waaronder de grauwe gans en de smient, zijn in aantal afgenomen.

Tot slot is u toegezegd dat het Fries validatie [onderzoek](#) onder uw aandacht wordt gebracht zodra het gereed is. Dit onderzoek is op de website van onze werkorganisatie BIJ12 te vinden en maakt geen deel van het OFM. Het wordt een belangrijke bouwsteen voor de nieuwe taxatierichtlijn gras die in 2024 in IPO-verband wordt opgesteld.